

สังคมศึกษา

ตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551

ป.4

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วย กระดาษรีไซเคิล 100%
กระดาษจากไม้ปลูก ไม่รบกวนไม้ธรรมชาติ

วัชรวิ กมลเสวีรัตน์

 | MAC EDUCATION

ขยับก่อนสอบ
สังคมศึกษา ป.4

ขยันก่อนสอบ สังคมศึกษา ป.4

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

วัชร งามเสวีรัตน์.

ขยันก่อนสอบสังคมศึกษา ป.4.-- กรุงเทพฯ : แม็คเอดูเคชั่น, 2556.
212 หน้า. --(ขยันก่อนสอบ).

1. สังคมศึกษา--การศึกษาและการสอน (ประถมศึกษา). I. ชื่อเรื่อง.

372.83

ISBN 978-616-274-262-0

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

MAC EDUCATION

ผู้เขียน : วัชร งามเสวีรัตน์

การสั่งซื้อ : ส่งณณัติสั่งจ่าย **ไปรษณีย์ลาดพร้าว 10310** ในนาม **บริษัท แม็คเอดูเคชั่น จำกัด**

เลขที่ 9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

☎ : 0-2938-2022-7 FAX : 0-2938-2028

www.MACeducation.com

ราคาจำหน่าย : 110 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ : พฤษภาคม 2556

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที.เอส.บี โปรดักส์

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วย กระดาษดีบีเอ 10
กระดาษจากไม้ปลูก ไม่รบกวนไม้ธรรมชาติ

คำนำ

ขยันท่อนสอบ สังคมศึกษา ป.4 เล่มนี้ จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาและฝึกทำ โจทย์ทดสอบที่หลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความมั่นใจก่อนสอบเก็บคะแนนสอบกลาง ภาค สอบปลายภาค และเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

บริษัท แม็คเอดดูเคชั่น จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน ที่ตั้งใจทบทวนเนื้อหาและฝึกทำ โจทย์ทดสอบเป็นประจำ และเหมาะสำหรับครู ผู้ปกครอง ที่ต้องการเสริม ความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียนให้แก่บุตรหลาน และขอให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการสอบ ทุกคน

บริษัท แม็คเอดดูเคชั่น จำกัด

มาตรฐาน ส 5.1 : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน และกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

มาตรฐาน ส 5.2 : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพก่อให้เกิดการ สร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้อธิบายการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

มาตรฐาน ส 4.2 : เข้าใจพัฒนาการของมนุษย์ชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันใน ด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึง ความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2

มาตรฐาน ส 4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

มาตรฐาน ส 4.4 : มีความภูมิใจ และรักความเป็นไทย - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่าง มีดุลยภาพ - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

มาตรฐาน ส 3.2 : เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจใน สังคมโลก - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2

มาตรฐาน ส 1.1 : รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

มาตรฐาน ส 1.2 : เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และ อารักขาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 : เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3, 4, 5

มาตรฐาน ส 2.2 : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

ตัวชี้วัดข้อ 2 : สรุปรูปทรงประวัติตั้งแต่บรรลุนิติภาวะจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสตร์ที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดข้อ 3 : เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากพระไตรปิฎก สวดมนต์ และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดข้อ 4 : แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดข้อ 5 : ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียน และชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัดข้อ 6 : เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดข้อ 7 : ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสันติ

ตัวชี้วัดข้อ 8 : อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่สังเกตต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัดข้อ 2 : อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

ตัวชี้วัดข้อ 3 : มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

ตัวชี้วัดข้อ 1 : ใช้แผนที่ ภาพถ่ายระยะใกล้และสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

ตัวชี้วัดข้อ 2 : ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่

ตัวชี้วัดข้อ 3 : ใช้แผนที่อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัด

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

ตัวชี้วัดข้อ 2 : บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

ตัวชี้วัดข้อ 3 : อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัยที่นำมาภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัดข้อ 2 : มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

ตัวชี้วัดข้อ 3 : ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

มาตรฐาน ส 1.2

มาตรฐาน ส 1.1

มาตรฐาน ส 2.1

มาตรฐาน ส 2.2

มาตรฐาน ส 3.1

มาตรฐาน ส 3.2

มาตรฐาน ส 4.2

มาตรฐาน ส 4.1

มาตรฐาน ส 4.3

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์โดยสังเขป

ตัวชี้วัดข้อ 2 : ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษย์ชาติในดินแดนไทย

ตัวชี้วัดข้อ 1 : ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน

ตัวชี้วัดข้อ 2 : ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ตัวชี้วัดข้อ 3 : วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

ตัวชี้วัดข้อ 4 : อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดข้อ 5 : เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในวิถีชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของประเทศประชาธิปไตย

ตัวชี้วัดข้อ 2 : อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในการเลือกผู้แทน

ตัวชี้วัดข้อ 3 : อธิบายความสำคัญของการเลือกผู้แทน

ตัวชี้วัดข้อ 4 : อธิบายความสำคัญของการเลือกผู้แทน

ตัวชี้วัดข้อ 5 : อธิบายความสำคัญของการเลือกผู้แทน

ตัวชี้วัดข้อ 1 : ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ตัวชี้วัดข้อ 2 : บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาสันติภาพของตนเองในฐานะผู้บริโภค

ตัวชี้วัดข้อ 3 : อธิบายหลักการของพ่อเพียงและนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของตนเอง

ตัวชี้วัดข้อ 1 : อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

ตัวชี้วัดข้อ 2 : อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

ตัวชี้วัดข้อ 1 : นับช่วงเวลาเป็นศตวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ

ตัวชี้วัดข้อ 2 : อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติโดยสังเขป

ตัวชี้วัดข้อ 3 : แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

สารบัญ

สารบัญ

หน้า

1

(ตรงตามมาตรฐาน ส 1.1 ตัวชี้วัดข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ ส 1.2 ข้อ 1, 2, 3)

- พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ	1
- พุทธประวัติ	2
- พุทธสาวก ชาดก และชาวพุทธตัวอย่าง	5
- หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	10
- การปฏิบัติแบบชาวพุทธ	17
- ศาสนพิธีและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	23
- ประวัติศาสตร์ของศาสนาที่คนไทยนับถือในประเทศไทย	26
แบบฝึกหัด	28
แบบทดสอบสาระที่ 1	37

สารบัญ

41

(ตรงตามมาตรฐาน ส 2.1 ข้อ 1, 2, 3, 4, 5 และ ส 2.2 ข้อ 1, 2, 3)

- พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	41
- การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	44
- สิทธิเด็ก	47
- การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	49
- วัฒนธรรมไทยในภาคต่างๆ	52
- การเมืองการปกครองของไทย	56
แบบฝึกหัด	60
แบบทดสอบสาระที่ 2	68

สารบัญ

72

(ตรงตามมาตรฐาน ส 3.1 ข้อ 1, 2, 3 และ ส 3.2 ข้อ 1, 2)

- การบริโภคสินค้าและบริการ	72
- เศรษฐกิจพอเพียง	77
- ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน	81

- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเงิน	84
แบบฝึกหัด	87
แบบทดสอบสาระที่ 3	95

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ 99

(ตรงตามมาตรฐาน ส 4.1 ข้อ 1, 2, 3 ส 4.2 ข้อ 1, 2 และ ส 4.3 ข้อ 1, 2, 3)

- เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	99
- การตั้งถิ่นฐานในดินแดนประเทศไทย	105
- ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	112
แบบฝึกหัด	124
แบบทดสอบสาระที่ 4	131

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ 135

(ตรงตามมาตรฐาน ส 5.1 ข้อ 1, 2, 3 และ ส 5.2 ข้อ 1, 2, 3)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	135
- มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	141
- ลักษณะทางกายภาพเชิงภูมิศาสตร์ของประเทศไทย	147
แบบฝึกหัด	154
แบบทดสอบสาระที่ 5	160

แบบทดสอบชุดที่ 1 163

แบบทดสอบชุดที่ 2 175

ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN) 185

สาระที่ 1

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของคนไทย เป็นศาสนาที่คนไทยนับถือมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงปัจจุบัน เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนและมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย เป็นที่พึ่งและยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เป็นหลักปฏิบัติที่นำไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์ พระพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนในการดำเนินชีวิต รวมถึงข้อคิดข้อปฏิบัติของพระพุทธศาสนารวมกันเป็นวัฒนธรรมของคนไทย จึงกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนชาวไทย เพราะพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยหลายประการ คือ

1. อุปนิสัย หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาสอนให้คนไทยมีความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ อ่อนน้อม ถ่อมตน ให้อภัยซึ่งกันและกัน มีความเมตตากรุณา ซึ่งนิสัยเหล่านี้ล้วนแต่เกิดจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น

2. สังคม วัดเป็นศูนย์รวมของการดำเนินชีวิตของสังคมไทย งานเทศกาลต่าง ๆ ของคนไทยมักจะเริ่มต้นจากวัด นอกจากนั้นวัดยังเป็นที่พบปะสังสรรค์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันของผู้คนมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ วัดจึงเป็นสมบัติของประชาชนโดยส่วนรวม เป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดศิลปวัฒนธรรมของไทย

3. การศึกษา ในสมัยโบราณวัดจะเป็นศูนย์กลางการศึกษาของไทย เนื่องจากชาวบ้านมักจะพา ลูกหลานไปฝากไว้กับพระที่ตนนับถือเพื่อให้เรียนหนังสือ และได้รับการสั่งสอนเกี่ยวกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ทำให้วัดเป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของคนไทย ปัจจุบันมีโรงเรียนจำนวนมากที่สร้างในที่ดินของวัดหรือถูกสร้างขึ้นในวัด

4. ประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมของไทยส่วนใหญ่มีรากฐานมาจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา บางพิธีเป็นการนำเอาความเชื่อดั้งเดิมมาผสมผสานกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ซึ่งกลายมาเป็นวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ ได้แก่ ประเพณีการทอดกฐิน งานอุปสมบท การทำบุญเลี้ยงพระในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา งานแต่งงาน งานสงกรานต์ งานศพ หรือประเพณีการกราบไหว้ของคนไทย เป็นต้น

องค์ประกอบที่ทำให้พระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ

ชีวิตของคนไทยที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ทำให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกัน จึงทำให้พระพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวและเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน และมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. หลักธรรม หลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นหลักคำสอนที่สามารถพิสูจน์ได้ นำไปปฏิบัติ และเห็นผลจริงได้ และพุทธศาสนิกชนสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

2. พิธีกรรม พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทกับวิถีชีวิตของชาวพุทธและช่วยทำให้ชาวพุทธเกิดความรู้สึกศรัทธาเลื่อมใส และมีส่วนร่วมชักจูงให้ชาวพุทธเกิดความสนใจในการปฏิบัติตามหลักธรรมมากขึ้นโดยมีศรัทธาเป็นพื้นฐาน

3. ศาสนสถาน พระพุทธศาสนามีศาสนสถานที่สำคัญคือ วัด ซึ่งเป็นแหล่งประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม

4. ผลจากการปฏิบัติ พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาต่างก็ได้พบกับความสุขความเจริญในชีวิตทั้งทางด้านกายและใจ มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน เป็นเหตุให้พระพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจของพุทธศาสนิกชน

พุทธประวัติ

ประวัติของพระพุทธเจ้าหรือพุทธประวัติเป็นสิ่งจำเป็นที่ชาวพุทธทุกคนควรจะศึกษา เพราะพระพุทธเจ้าทรงเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา และจะทำให้ชาวพุทธเกิดความเข้าใจความเป็นมาของพระพุทธศาสนาดียิ่งขึ้น

สรุปพุทธประวัติ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนจะตรัสรู้ทรงมีพระนามเดิมว่า **เจ้าชายสิทธัตถะ** แปลว่า ผู้สำเร็จตามความต้องการ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะกับพระนางสิริมหามายา กษัตริย์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ ในดินแดนชมพูทวีป

พระนางสิริมหามายาทรงเป็นพระราชธิดาของพระเจ้ากรุงเทวทหะ ตามธรรมเนียมของประเทศอินเดียในสมัยโบราณผู้หญิงเมื่อตั้งครรภ์แก่ใกล้คลอดต้องเดินทางไปคลอดที่บ้านเดิมของตน ดังนั้นเมื่อพระนางสิริมหามายาทรงมีพระครรภ์จึงได้เสด็จไปยังกรุงเทวทหะซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของพระนาง ในขณะที่

เสด็จไปถึงสวนลุมพินีวันซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างกรุงเทพทศกับกรุงกบิลพัสดุ์ พระนางก็ประจวบครุฑและประสูติพระราชโอรส ในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 80 ปี จากนั้นจึงเสด็จกลับไปยังกรุงกบิลพัสดุ์ หลังจากพระราชโอรสประสูติได้ 5 วัน พระเจ้าสุทโธทนะได้ทรงประกอบพิธีชานนามพระราชโอรส โดยได้เชิญพราหมณ์จำนวน 108 คน มาประชุมเพื่อชานนามพระราชโอรส ในที่ประชุมของเหล่าพราหมณ์และนักปราชญ์ได้ชานนามให้พระองค์ว่า สิทธัตถะ แปลว่า ผู้สำเร็จตามความต้องการ และพราหมณ์อิสระได้ทำนายว่า พระกุมารนี้ถ้าอยู่ครองราชสมบัติจะได้เป็นพระมหาจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ แต่ถ้าออกบวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก

เมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 7 วัน พระราชมารดาได้เสด็จสวรรคต พระเจ้าสุทโธทนะทรงโปรดให้พระนางปชาบดีโคตมีซึ่งเป็นพระมาตุจฉา (น้า) เป็นผู้เลี้ยงดู และเมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 8 พรรษา ได้ทรงศึกษาเล่าเรียนศิลปวิทยาการต่างๆ ตามแบบฉบับของพระมหากษัตริย์เพื่อทรงเตรียมตัวเป็นพระมหาจักรพรรดิตามคำทำนาย และเมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 16 พรรษา ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธราหรือพิมพา เจ้าหญิงแห่งกรุงทศทระ โดยสมเด็จพระราชบิดาได้ทรงสร้างปราสาทให้เป็นที่ประทับ 3 ถู เพื่อสร้างความผูกพันทางโลก และทรงมีพระราชโอรสทรงพระนามว่า **ราहुล** เมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 29 พรรษา

การเสด็จออกผนวชและตรัสรู้

เจ้าชายสิทธัตถะทรงตัดสินใจออกผนวชเพื่อค้นหาทางที่จะพ้นทุกข์ เนื่องจากทรงเบื่อหน่ายชีวิตทางโลก พระองค์เสด็จออกจากพระราชวังและทรงทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง 4 ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทำให้พระองค์ทรงเห็นความผันแปรของชีวิตว่าสิ่งต่างๆ ล้วนเป็นทุกข์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ พระองค์จึงต้องการจะหาทางให้พ้นทุกข์จึงเสด็จออกผนวช เมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 29 พรรษา หลังจากที่ทรงผนวชแล้วได้เดินทางไปยังแคว้นมคธ และทรงเข้าศึกษาในสำนักของอาฬารดาบส กาลามโคตร และอุทกดาบส รามบุตร จนจบ แต่ไม่พบทางที่จะพ้นทุกข์จึงทรงอำลาพระอาจารย์ทั้งสองไปบำเพ็ญเพียรด้วยพระองค์เอง โดยมีปัญจวัคคีย์เป็นผู้ถวายการปรนนิบัติ และพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยา ได้แก่ การกลั่นลมหายใจเข้า-ออก การอดอาหาร เป็นต้น อยู่ยาวนานถึง 6 ปี และทรงพบว่ามิใช่หนทางที่จะพ้นทุกข์ จึงทรงเลิกวิธีการทรมานร่างกาย ซึ่งทำให้เหล่าปัญจวัคคีย์เข้าใจว่าพระองค์ทรงเลิกบำเพ็ญเพียร และได้พากันหลบหนีพระองค์ไปบำเพ็ญเพียรตามลำพังอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยาแล้วหันกลับมาเสวยอาหารเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และทรงหันมาบำเพ็ญเพียรด้วยการนั่งสมาธิทำจิตให้เกิดสมาธิแน่นแน่ว พิจารณาถึงความเป็นไปของธรรมชาติจนเกิดปัญญา บรรลุญาณชั้นต่างๆ จึงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในเวลาใกล้รุ่งของวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 45 ปี ณ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ขณะที่ทรงมีพระชนมายุได้ 35 พรรษา หลักธรรมที่พระองค์ตรัสรู้ เรียกว่า **อริยสัจ 4** หรือความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ซึ่งทำให้กิเลสหมดไปจากจิตใจ

การประกาศหลักธรรม

เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วได้เสด็จออกเผยแผ่หลักธรรมที่พระองค์ได้ทรงค้นพบให้ผู้อื่นรู้ตาม พระองค์ได้ทรงโปรดปัญจวัคคีย์ ซึ่งเคยปรนนิบัติรับใช้พระองค์เมื่อครั้งที่ทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาที่ป่าอิสิป- ตมมฤคทายวัน ซึ่งในการนี้ โณทญญะพราหมณ์ซึ่งเป็น 1 ใน 5 ของปัญจวัคคีย์ได้มีดวงตาเห็นธรรมและ บวชในพระพุทธศาสนา ซึ่งถือว่าเป็นสาวกองค์แรกในพระพุทธศาสนา

หลังจากทรงโปรดปัญจวัคคีย์เป็นกลุ่มแรกแล้ว มีผู้เลื่อมใสเข้ามาขอบวชจนได้พระสงฆ์สาวก 60 รูป ซึ่งพระองค์ทรงส่งพระสงฆ์สาวกเหล่านี้ออกไปประกาศพระศาสนาตามที่ต่าง ๆ และพระองค์เองเสด็จ ไปแสดงธรรมโปรดชฎิล 3 พี่น้อง ซึ่งได้แก่ อรุเวลกัสสปะ นทิกัสสปะ และคยาภัสสปะ พร้อมทั้งบริวาร จำนวน 1,000 คน ที่ตำบลอรุเวลาเสนานิคม โดยชฎิลทั้งหมดเกิดความเลื่อมใสขอบวชเป็นพระสาวก หลังจากนั้นได้เสด็จไปยังกรุงราชคฤห์ แคว้นมคธเพื่อแสดงธรรมโปรดพระเจ้าพิมพิสารและประชาชนชาวแคว้น มคธตามที่ได้เคยสัญญาไว้กับพระเจ้าพิมพิสารว่า เมื่อพระองค์บรรลุธรรมแล้วจะเสด็จกลับมาสั่งสอนให้ พระเจ้าพิมพิสารและประชาชนได้รู้ตาม จนเกิดความเลื่อมใสยอมรับนับถือพระรัตนตรัย และได้ทรงถวาย พระราชอุทยานเวสุวันเพื่อให้เป็นที่พักของพระพุทธเจ้าเมื่อเสด็จมากรุงราชคฤห์ ดังนั้นเวสุวันนาราม จึงนับว่าเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา

แต่งตั้งพระอัครสาวก

หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงส่งเหล่าพระสงฆ์สาวกออกประกาศศาสนา ซึ่งในบรรดา พระสงฆ์สาวกนั้นมีพระอัสสชิซึ่งเป็นพระอรหันต์ 1 ใน 5 ของปัญจวัคคีย์ได้เดินทางไปประกาศศาสนาใน แคว้นมคธและได้พบกับนักบวช 2 ท่าน มีนามว่า อุปติสสะและโกลิตะ ซึ่งกำลังแสวงหาความรู้จากสำนัก ต่าง ๆ เมื่ออุปติสสะได้พบพระอัสสชิจึงเกิดความเลื่อมใส จึงขอให้พระอัสสชิแสดงธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ สอนแก่ตน พระอัสสชิจึงกล่าวว่าพระศาสดาได้สั่งสอนดังนี้

“ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระศาสดาเจ้าตรัสเหตุเกิดแห่งธรรมนั้น และตรัสความดับแห่งธรรม เหล่านั้น พระมหาสมณะมีปกติตรัสอย่างนี้”

เมื่ออุปติสสะได้ฟังแล้วได้บรรลุธรรมเบื้องต้น จึงได้นำธรรมนั้นไปบอกให้โกลิตะซึ่งเป็นเพื่อนรัก ฟัง เมื่อโกลิตะได้ฟังธรรมที่อุปติสสะนำมาบอกแล้วก็ได้บรรลุธรรมเบื้องต้น จึงชวนกันไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เพื่อขออุปสมบท เมื่อบวชแล้ว อุปติสสะได้นำมาว่า **พระสารีบุตร** ส่วนโกลิตะได้นำมาว่า **พระโมคคัลลานะ** ทั้งสองท่านได้ปฏิบัติธรรมอย่างพากเพียร จนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พระโมคคัลลานะมีความสามารถพิเศษ ในด้านการตัดแก่นิสัยและฝึกพระภิกษุสงฆ์บวชใหม่ และได้รับการแต่งตั้งจากพระพุทธเจ้าให้เป็นอัครสาวก เบื้องซ้าย พระสารีบุตรมีความสามารถเป็นเลิศในการประกาศธรรม และได้รับการแต่งตั้งจาก พระพุทธเจ้าให้เป็นอัครสาวกเบื้องขวา

แสดงโอวาทปาติโมกข์

หลังจากที่พระพุทธเจ้าประกาศศาสนาได้เป็นเวลา 9 เดือน และมีพระสงฆ์สาวกที่เป็นพระอรหันต์จำนวน 1,350 รูป ครั้นเมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ได้มีพระสงฆ์สาวกจำนวน 1,250 รูป ได้เดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้าที่เวฬุวันนาราม โดยมีได้นัดหมายกัน และพระสงฆ์ที่มาทั้งหมดเป็นพระอรหันต์ทั้งสิ้น ในการประชุมครั้งนี้พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ซึ่งเป็นหลักคำสอนที่เป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และหลักคำสอนนั้นมีใจความสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การไม่ทำชั่วทั้งปวง
2. การทำความดีให้ถึงพร้อม
3. การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส

การปลงอายุสังขาร

พระพุทธเจ้าทรงเผยแผ่ศาสนาได้เป็นเวลา 45 ปี และในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 พระองค์ได้ทรงปลงอายุสังขาร โดยตรัสกับพระอานนทว่าอีก 3 เดือนข้างหน้าพระองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน และในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนที่พระองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพานได้แสดงโอวาทครั้งสุดท้ายว่า

“ภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนพวกเธอทั้งหลาย สังขารทั้งปวงมีความเสื่อมสิ้นเป็นธรรมดา พวกเธอจงทำกิจของตนและกิจของผู้อื่นให้พร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด”

พระพุทธเจ้าได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ สาลวโนทยาน (สวนสาละ) ที่เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 1 ปี

พุทธสาวก ชาดก และชาวพุทธตัวอย่าง

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นี้ เราจะได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก 1 ท่าน ชาดกที่ควรรู้ 2 เรื่อง และชาวพุทธตัวอย่าง 2 ท่าน

พุทธสาวก

พุทธสาวก หมายถึง ผู้ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า เราจึงควรศึกษาเกี่ยวกับประวัติของพุทธสาวก เพื่อเรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติที่ดีงาม และสามารถนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

พระอุรุเวลกัสสปะ

พระอุรุเวลกัสสปะเกิดในตระกูลกัสสปะ มีน้องชาย 2 คน คือ นทิกัสสปะและคยากัสสปะ ทั้งสามพี่น้องมีบิรหารรวมกันได้ 1,000 คน และได้ออกบวชเป็นชฎิลบำเพ็ญพรตบูชาไฟอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วทำการเผยแผ่ศาสนาไปยังถิ่นต่าง ๆ ทั่วชมพูทวีป พระองค์ได้เสด็จมาที่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคมและได้ไปยังสำนักของอุรุเวลกัสสปะเพื่อขอพักอยู่ด้วย แต่อุรุเวลกัสสปะเห็นว่าเป็นนักบวชต่างลัทธิจึงไม่ยอมให้พัก แต่พระพุทธเจ้าทรงอ้อนวอนถึง 3 ครั้ง อุรุเวลกัสสปะจึงยินยอมให้พระองค์พัก โดยให้พักที่โรงบูชาไฟซึ่งในนั้นมีพญานาคที่มีความดุร้ายอาศัยอยู่ พระพุทธเจ้าทรงใช้ฤทธิ์ปราบพญานาคจนทำให้เหล่าชฎิลยอมรับว่าพระพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์จึงหันมายอมรับนับถือพระพุทธเจ้าและขอบวชในพระพุทธศาสนาทั้งหมด และพระพุทธเจ้าได้แสดงพระธรรมเทศนา ชื่อ **อาทิตตยปริยายสูตร** โดยเปรียบเทียบสิ่งทั้งปวงเป็นของร้อนดุจเปลวไฟ ซึ่งเป็นธรรมที่เหมาะสมกับพระภิกษุที่เคยบูชาไฟ ทำให้พระภิกษุเหล่านั้นสำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด

พระอุรุเวลกัสสปะเป็นผู้มีอภัยอาศัยเอื้อเพื่อ สงเคราะห์บิรหารจำนวนมาก พระพุทธเจ้าจึงยกย่องให้ท่านเป็นเอตทัคคะในด้านมีบิรหารมาก และพระอุรุเวลกัสสปะได้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเวลาต่อมา

ชาตก

ชาตกเป็นวรรณกรรมในพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้า มีอยู่ทั้งหมด 547 เรื่อง และเป็นการสอนหลักธรรมในพระพุทธศาสนาในรูปนิทาน ทำให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งชาตกแต่ละเรื่องมุ่งที่จะสอนคตินิยมและจริยธรรมในทางอ้อม โดยใช้บทบาทของตัวแสดงในนิทานซึ่งจะมีทั้งเทวดา คน หรือสัตว์ต่าง ๆ ที่แสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันทั้งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติตาม

กุฎิhuskชาตก (ลิงเเกรกับนกขมิ้น)

เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่วัดพระเชตุวัน พระองค์ทรงปรารภถึงภิกษุรูปหนึ่งซึ่งได้เฝ้าศาลาของพระมหากัสสปะเถระ จึงเป็นเหตุให้พระองค์ได้ตรัสพระธรรมเทศนาสอนพระภิกษุที่มาเฝ้าว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วในป่าใหญ่ใกล้เมืองพาราณสี มีนกขมิ้นตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในรังที่สร้างขึ้นเองอย่างประณีตและแข็งแรงเป็นที่กำบังฝนได้ และในบริเวณใกล้กันนั้นมีลิงตัวหนึ่งอาศัยอยู่ อยู่มาวันหนึ่งเกิดฝนตกหนัก ลิงตกฝนเกิดความหนาวทนไม่ไหวจึงเข้าไปขออาศัยหลบฝนอยู่ในรังของนกขมิ้น นกขมิ้นจึงได้ถามลิงว่า ทำไมไม่สร้างบ้านอยู่เองเล่า ในเมื่อมีมือมีเท้ามีหัวเหมือนคน ลิงตอบว่าถึงแม้ว่าตนจะมีมือมีเท้ามีหัวเหมือนคนก็จริง แต่ตนไม่มีปัญญาเหมือนคน นกขมิ้นจึงสอนลิงว่า ถ้าท่านต้องการจะให้

ปัญญาเกิดขึ้นกับหัวของท่าน ท่านต้องละทิ้งความไม่ดี ความคดโกงที่เคยเป็น หันมาทำความดี รักษาศีล ทำจิตให้มั่นคงเป็นสมาธิแล้วปัญญาก็จะเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ท่านสร้างบ้านได้ เมื่อลิงได้ฟังก็โกรธนกขมิ้น พร้อมกับคิดว่าที่นกขมิ้นสั่งสอนตนนั้นเพราะนกขมิ้นอยู่ในรังที่ไม่เปียกฝน ด้วยความโกรธจึงวิ่งไล่จับนกขมิ้นแต่นกขมิ้นบินหนีไปได้ ดังนั้นลิงจึงรื้อทำลายรังของนกขมิ้นจนพังหมด

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การสอนคนพาลนั้นแม้ว่าคำสอนนั้นจะมีประโยชน์แต่ก็ไม่ได้ให้ผล และมักจะทำให้ผู้สอนได้รับความเดือดร้อน

มหาอุกกุสชาดก (สัตว์ 4 สหาย)

เรื่องราวของมหาอุกกุสชาดกเป็นเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสเทศนาแด่พระภิกษุขณะที่ประทับอยู่ที่วัดพระเชตุวัน ทรงได้ตรัสเทศนาแก่พระภิกษุที่เข้าเฝ้าในขณะนั้น

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วในป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีสระน้ำขนาดใหญ่มีสัตว์ 4 ชนิดอาศัยอยู่ ได้แก่ พญาเหยี่ยว พญานกออก พญาราชสีห์ และพญาเต่า พญาเหยี่ยวได้ไปขอร้องเหยี่ยวมาเป็นคู่ครอง แต่นางเหยี่ยวไม่ตกลงแต่ได้สร้างเงื่อนไขว่า ถ้าพญาเหยี่ยวสามารถหาเพื่อนที่จะคอยช่วยเหลือเมื่อคราวเดือดร้อนได้แล้วจึงจะยอมเป็นคู่ครอง เมื่อพญาเหยี่ยวได้ฟังเงื่อนไขจากนางเหยี่ยวแล้วจึงได้คบหากับสัตว์ทั้ง 3 คือ พญาราชสีห์ พญานกออก และพญาเต่า หลังจากนั้นนางเหยี่ยวจึงยอมเป็นภรรยาอยู่ด้วยกันบนต้นไม้และมีลูก 2 ตัว

วันหนึ่งมีพวกนายพรานออกไปล่าสัตว์จนล่าสัตว์ไม่ได้ จึงพากันพักที่เกาะกลางสระน้ำได้ต้นไม้และก่อไฟเพื่อกันยุงและสัตว์ร้าย ครั้นไฟได้ลอยไปรมลูกเหยี่ยว ลูกเหยี่ยวจึงร้อง ทำให้พวกนายพรานรู้ว่าบนต้นไม้มีนกอาศัยอยู่ จึงพยายามจะนำลูกเหยี่ยวมากินเป็นอาหาร พญาเหยี่ยวผู้เมียรู้ว่าลูกมีภัยพญาเหยี่ยวตัวพ่อได้บินไปขอความช่วยเหลือจากบรรดาเพื่อนๆ พญานกออกกับพญาเหยี่ยวเห็นว่าพวกนายพรานกำลังผูกคบเตรียมจะขึ้นต้นไม้ พญานกทั้งสองก็บินโฉบลงไปในน้ำเอาปีกทั้งสองกับจะงอยปากท่อน้ำขึ้นมาราดดับไฟ พวกราก็ต้องลงมาต่อไฟอีก ทำอยู่จนกระทั่งตึกพญานกออกก็เหนื่อยล้า พญาเหยี่ยวจึงให้พญานกออกไปพักผ่อน พญาเหยี่ยวไปขอความช่วยเหลือจากพญาเต่า พญาเต่าจึงขึ้นจากน้ำและเอาโคลนตมและสาหร่ายขึ้นมาดับกองไฟของนายพราน พวกนายพรานเห็นเต่าก็พากันไล่จับแต่ก็ถูกพญาเต่าลากลงน้ำ เมื่อขึ้นจากน้ำได้และก่อกองไฟขึ้นใหม่ และคิดกันว่ารุ่งเช้าค่อยขึ้นไปจับลูกนกมากิน นางเหยี่ยวได้ฟังจึงบอกพญาเหยี่ยวให้ไปขอความช่วยเหลือจากพญาราชสีห์ มิเช่นนั้นรุ่งเช้าลูกๆ ของนางต้องตายแน่นอน เมื่อพญาราชสีห์ทราบเรื่องจึงเดินไปที่กองไฟ เหล่านายพรานทั้งหลายเห็นพญาราชสีห์ต่างก็กลัวตายวิ่งหนีไปเพื่อเอาชีวิตรอดและไม่กลับมาที่สระน้ำแห่งนี้อีกเลย

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า มิตรแท้สามารถช่วยเหลือในยามทุกข์ยากลำบากได้

ชาวพุทธตัวอย่าง

สังคมไทยเป็นสังคมที่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม เพราะหลักคำสอนของพระพุทธศาสนานั้นล้วนสอนให้คนเป็นคนดี มีศีลธรรม และมีชาวพุทธหลายท่านที่มีความประพฤติปฏิบัติตนสมควรที่ชาวพุทธควรจะยึดถือเป็นแบบอย่าง

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงพระนามเดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 69 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2434 ในวัยเยาว์พระองค์ได้บรรพชาเป็นสามเณรเพื่อทรงศึกษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่วัดเบญจมบพิตร และเมื่อลาผนวชแล้วได้เสด็จไปศึกษาต่อยังประเทศอังกฤษ ต่อมาได้ทรงย้ายไปศึกษาวิชาการทหารที่ประเทศเยอรมนี เนื่องด้วยเป็นพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ต้องการให้พระราชโอรสที่เป็นเจ้าฟ้าทุกพระองค์ต้องเป็นทหาร เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้ทรงเสด็จกลับประเทศไทยและเข้ารับราชการทหารเรือตามที่ได้ทรงเล่าเรียนมา

ต่อมาเมื่อได้ทรงเสด็จไปเยี่ยมราษฎรที่เจ็บป่วยที่โรงพยาบาลศิริราช ได้ทอดพระเนตรเห็นความทุกข์ของราษฎรเมื่อป่วยไข้เนื่องจากการขาดแคลนแพทย์และขาดแคลนเครื่องมือในการรักษา จึงทรงลาออกจากการรับราชการทหารเรือและเสด็จไปศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และเมื่อทรงสำเร็จการศึกษาแล้วได้ทรงเข้าศึกษาต่อในด้านการแพทย์จนสำเร็จการศึกษา

พระราชกรณียกิจประการแรกที่ทรงทำให่วงการแพทย์ของไทย คือ การเจรจาขอทุนจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ เพื่อมาปรับปรุงงานด้านสาธารณสุขและการแพทย์ของไทย โดยได้ทรงพบกับตัวแทนของมูลนิธิหลายครั้ง จนกระทั่งทางมูลนิธิได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทย โดยมอบเงินจำนวน 400,000 บาท เพื่อใช้สร้างตึกภายในโรงพยาบาลศิริราช พร้อมทั้งส่งอาจารย์มาสอนวิชาการแพทย์แก่นักศึกษาแพทย์จำนวน 6 คน และมอบทุนการศึกษาให้แก่แพทย์เพื่อไปศึกษาต่อในต่างประเทศอีก 19 ทุน นอกจากนี้ยังทรงพระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งสำหรับการก่อสร้างตึก และทรงซื้อที่ดินของโรงเรียนกุลสตรีวังหลังเพื่อขยายโรงพยาบาล และทรงพระราชทานทุนการศึกษาให้แก่แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่นๆ และทรงปรับปรุงหลักสูตรทางการแพทย์ของไทยให้ทันสมัยยิ่งขึ้น พระกรณียกิจทั้งหลายของสมเด็จพระบรมราชชนกนั้นแสดงให้เห็นถึงพระอุปนิสัยส่วนพระองค์ที่เปี่ยมด้วยความเมตตา สมเด็จพระบรมราชชนกลิ้นพระชนม์เมื่อพระชนมายุ 37 พรรษา

แบบอย่างที่เราควรนำมาปฏิบัติ ได้แก่

1. ทรงเป็นผู้มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน โดยทรงมีความตั้งใจที่จะนำเอาความรู้ที่ได้มาจากการศึกษามาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะความรู้ทางการแพทย์

2. ทรงดำเนินชีวิตเหมือนสามัญชนทั่วไป ทรงใช้เงินอย่างประหยัด โดยทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนใหญ่ในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะด้านการแพทย์และบำรุงพระพุทธศาสนา
3. ทรงสืบทอดพระศาสนาโดยทรงบรรพชาเป็นสามเณรและผนวชเป็นพระภิกษุ และปฏิบัติพระองค์ตามหลักของพระพุทธศาสนา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระนามเดิมว่า นางสาวสังวาลย์ ตะละภัฏ ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 ที่จังหวัดนนทบุรี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือคนไทยขนานพระนามว่า **สมเด็จพระย่า** พระองค์ได้ทรงสร้างคุณประโยชน์ให้แก่พสกนิกรชาวไทยเป็นอเนกอนันต์ ทรงพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยทรงก่อตั้งมูลนิธิสงเคราะห์ที่ดํารวจตระเวนชายแดนและครอบครัว พร้อมกับทรงรับให้อยู่ในพระอุปถัมภ์ เพื่อช่วยเหลือครอบครัวดํารวจตระเวนชายแดนที่ต้องเสี่ยงชีวิตปกป้องประเทศชาติ ทำให้ได้รับความยากลำบาก เสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บอยู่เสมอๆ จึงสมควรที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือ นอกจากนี้สมเด็จพระย่ายังทรงตระหนักว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญ ดังนั้นในปี พ.ศ. 2507 ทรงรับโครงการการจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาไว้ในพระอุปถัมภ์ พร้อมกับทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กับกองกำกับการดํารวจหน้าไปจัดสร้างโรงเรียน และทรงชักชวนให้บุคคลทั่วไปได้บริจาคเงินในการสร้างโรงเรียน ทำให้มีโรงเรียนสำหรับชาวเขามากกว่า 200 แห่งทั่วประเทศ

ในด้านการสาธารณสุข สมเด็จพระย่าทรงเจริญรอยตามสมเด็จพระบรมราชชนก ด้วยการพัฒนางานด้านการแพทย์ในชนบท โดยทรงจัดตั้งหน่วยแพทย์อาสาที่มีชื่อว่า **หน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี** หรือคนทั่วไปเรียกว่า **หน่วยแพทย์ พอ.สว.** ซึ่งประกอบด้วยแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อมด้วยอาสาสมัครสมทบ เดินทางออกให้การรักษายาบาล ฉีดวัคซีนป้องกันโรค และให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารในเรื่องสุขภาพอนามัยที่ถูกต้อง

ในด้านสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2531 สมเด็จพระย่าทรงเริ่มโครงการพัฒนาโดยดงโดยมีมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงเป็นผู้ดูแล และมีวัตถุประสงค์ในการหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขา และพลิกฟื้นผืนป่าที่สมบูรณ์ให้กับดอยดง และพัฒนาชาวเขาให้มีความรู้ พัฒนาสาธารณสุข พัฒนาอาชีพ พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวเขา โครงการนี้ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอแม่สาย ซึ่งมีเนื้อที่ครอบคลุมประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร โครงการพัฒนาโดยดงนี้เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะทำให้ผืนป่าบริเวณดอยดงกลับมามีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง ยังทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาในบริเวณนั้นมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สมเด็จพระย่าเสด็จสวรรคตด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 รวมพระชนมายุ 94 พรรษา

แนะนำหนังสือดี

ขยันท่อนสอบ
สังคมศึกษา ป.4

1343102110

MAC IMACEDUCATION

www.MACeducation.com

9 786162 742620

ราคา 110 บาท